

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Володимир БУГРОВ

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ГЕОГРАФІЯ»**

Рівень вищої освіти: перший

Редакція від «06» чэрвеня 2021р.,
затверджена рішенням Вченої ради (протокол №)

на здобуття освітнього ступеня: бакалавр
спеціальності: 014.07 – Середня освіта (Географія)
галузі знань: 01 – Освіта/Педагогіка

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради
від «06» чэрвеня 2021р.
протокол 8

Введено в дію наказом ректора
від «10» чэрвеня 2021р.
за № 1022-32

*Внесено зміни відновлено
до наказу ректора W 422-32 від 20.04.2026р.*

Київ – 2021

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗОВНІШНЮ АПРОБАЦІЮ

А. Рецензії (представників академічної спільноти (ВНЗ, національної та галузевої академій наук, тощо)

Маруняк Євгенія Олександрівна директор Інституту географії НАН України, член-кореспондент НАН України, доктор географічних наук

Назаренко Тетяна Геннадіївна завідувач відділу навчання географії та економіки Інституту педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук

Б. Відгук представників професійних асоціацій

Вербицький Володимир Валентинович директор національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, заслужений працівник освіти України, академік Академії наук вищої освіти України, доктор педагогічних наук, голова профспілки освітян України

В. Відгук представників ринку праці

Копил-Філатова Тетяна Василівна начальник управління освіти та інноваційного розвитку Печерської районної в місті Києві державної адміністрації

Усі рецензенти відзначили важливість освітньо-професійної програми «Географія», адже дана програма розроблена у відповідності з Професійним стандартом за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти» та «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», а також враховує усі аспекти концепції НУШ.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові керівника та членів проектної групи	Найменування посади (для сумісників — місце основної роботи, найменування посади)	Найменування закладу, який закінчив викладач (рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документом про вищу освіту)	Науковий ступінь, шифр і найменування наукової спеціальності, тема дисертації, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно	Стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи	Інформація про наукову діяльність (основні публікації за напрямом, науково-дослідна робота, участь у конференціях і семінарах, робота з аспірантами та докторантами, керівництво науковою роботою студентів)	Відомості про підвищення кваліфікації викладача (найменування закладу, вид документа, тема, дата видачі)
Керівник проектної групи						
Гринюк Олег Юрійович	Доцент кафедри географії України КНУ ім. Тараса Шевченка	КНУ ім. Тараса Шевченка, 2003 р., Географія, Кваліфікація географа, менеджера туризму, менеджера екологічного туризму та ГІС, менеджера освіти, викладача географії, екології та основ економіки.	Кандидат географічних наук, 11.00.11-конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів “Формування територіально-рекреаційних систем лікувального типу (на прикладі курорту Трускавець)”	13	Автор понад 40 публікацій. Вибрані публікації: Гринюк О.Ю., Хижа І.О. Методика районування території з метою рекреації та туризму // Конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів. - 2017. № 20. - С. 36-46. http://dsr.univ.kiev.ua/pub/192584/ Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт бакалавра / Укл. Я. Олійник, К. Мезенцев, О. Гринюк, С. Дем'яненко. 2018. Київ. – 19 с. https://drive.google.com/file/d/1kPHSNyW-hj41iLkwTFhGNpYbj4vKHJov/view Гринюк О. Ю., Лошицька В.І. Шкільний туризм // Краєзнавство. Географія. Туризм. 2019 - № 9. - С. 45-56. http://dsr.univ.kiev.ua/pub/242804/ Шинкаренко У., Рашевська Д., Гринюк О. Розробка дводенного навчального пішохідного маршруту Свідовецьким масивом // Географія та туризм: Наук зб. – К.: Альтерпрес, 2020. – Вип. 59. 36-44 Gryniuk O, Demianenko, S., & Kupach, T. Analysis of zoning schemes of the territory of Ukraine for the purposes of optimization and management of recreational and tourist activities // Journal of Geology, Geography and Geoecology, 2021, 30 (2), 261-274.	Білостоцький університет, Факультет Наук про освіту, Польща «Викладання та дослідження у сучасному університеті: виклики, рішення та перспективи» жовтень-листопад, 2021 сертифікат № 58 від 20.11.2021

					https://geology-dnu.dp.ua/index.php/GG/article/view/811/668 Гринюк О., Степанець І., Гринюк Д., Уліганець С. Методичні вказівки зі спортивного орієнтування у навчальних закладах (міське та паркове орієнтування). 2021. Київ, 23 с. https://geo.knu.ua/images/doc_file/navch_lit/Metod_vkaz_orient_Grinyuk.pdf Мас досвід рецензування дисертацій, керівництва науковою роботою здобувачів вищої освіти (доповіді на всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях, статті).	
Члени проектної групи						
Масляк Петро Олексійович	Професор кафедри географії України	Київський державний університет ім.Т.Шевченка, 1971, економічна географія, економіко-географ, викладач географії	Доктор географічних наук, 11.00.02- економічна і соціальна географія, тема дисертації: «Машинобудування в господарських комплексах». кафедра географії України	38	Понад 500 публікацій, основні: Підручники: Географія 8 клас. Вид-во Аксіома, 2016 р., 303с. Географія 7 клас. Вид-во Аксіома, 2016р., 343с. Географія материків і океанів. Підручник для 7 класу. Вид-во Аксіома, 2015р., 412с. Загальна географія. Підручник для 6 класу.- К: вид-во Панькова, 2014р., 167с. Географія материків і океанів. Підручник для 7 класу середньої загальноосвітньої школи. Міністерство освіти і науки України, 2014р., 254с. Навчальні посібники: Загальна географія. Збірка завдань для тематичного оцінювання 6 клас. Вид-во Аксіома, 2016р., 52с. Брав участь у наукових конференціях. Наукове керівництво аспірантами	
Уліганець Сергій Іванович	Завідувач кафедри географії України географічного факультету КНУ імені Тараса Шевченка	КНУ ім. Тараса Шевченка, 2000 р. р., магістр географії, кваліфікація менеджер туризму, викладач	Кандидат географічних наук, спеціальність 1.00.11– конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів, дисертація «Конструктивно-географічний аналіз ландшафтно-рекреаційних систем (на прикладі Закарпатської області)», доцент кафедри географії України	17	Автор понад 65 наукових та науково-методичних праць. Основні публікації за напрямом: 1. Географія туризму. Методичний комплекс. - К.: КСУ. – 34 с. 2. Географія туризму: навч.-метод. посібник/ О.В. Аріон, С.І. Уліганець. - К.: «Обрії», 2009.-172 с. (Гриф надано Міністерством освіти і науки України (лист No 1/11-4073 від 12.06.2009 р) 3. Класифікація виняткових подій як ключових елементів подієвого туризму / Конструктивна географія та раціональне використання	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти Експерта з акредитації освітніх програм сертифікат виданий 12.08.2021 Ідентифікаційний номер сертифікату 376b432fca548289a1c453f60bf6a33

					природних ресурсів. Науковий збірник. – Київ: Екотур-інфо - 2018 - 23 с.80-89. 4. Features and prospects of event tourism in Ukraine on the example of Transcarpathian region Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences 2018 No.6 (29) с.89-92. 5. Volodymyr F. Kaluha, Serhii I. Uliganets, Olexander Y. Dmytruk, Liudmyla V. Melnyk, Tetiana G. Kupach. Chornobyl Phenomenon: Catastrophe, Experimental Area vs Curiosity Object. Journal of Geology Geography and Geocology. Вип.29, (4) 2020 701-709. Дослідження рекреаційних ресурсів, культурно-пізнавального та подієвого туризму. Участь у міжнародних та всеукраїнських наукових і науково-практичних конференціях. Керівництво роботою магістрантів та аспірантів	
Шищенко Петро Григоровіч	Професор кафедри географії України географічного факультету КНУ імені Тараса Шевченка	Київський державний університет ім. Т.Г.Шевченка, 1959, фізична географія, фізико-географ, учитель географії середньої школи	доктор географічних наук, спеціальність 11.00.01 – фізична географія, геофізика і геохімія ландшафтів «Принципи і методи ландшафтного аналізу в регіональному проектуванні», Член-кореспондент НАПН України, професор кафедри географії України	57	Автор понад 500 наукових і навчально-методичних праць. Основні публікації за напрямом: Монографії: Шищенко П.Г., Гавриленко О.П. (2016). Геоекологія: Термінологічно-тлумачний словник. Київ, 412 с.; Шищенко П.Г., Гавриленко О.П., Муніч Н.В. (2014). Геоекологія: теоретичні та практичні аспекти: монографія. Київ, 468 с.; Олійник Я.Б., Шищенко П.Г., Степаненко А.В., Масляк П.О. (2008). Географія: Україна і світ. – 2-ге вид., стер. Київ, 456 с.; Шищенко П.Г., Стецюк В.В., Олійник Я.Б., Дмитрук О.Ю. та ін. (2001). Київ як екологічна система: природа – людина – виробництво – екологія. Київ, 259 с. Дмитрук О.Ю., Шищенко П.Г., Олійник Я.Б. (2000): Концепція стандарту вищої базової географічної освіти. Київ, 588 с.; Вибрані навчальні посібники: Шищенко П.Г., Гавриленко О.П. (2017). Геоекологія України: підручник. Київ, 494 с.; Шищенко П.Г., Гавриленко О.П. (2015).	

					Конструктивно-географічні основи раціонального природокористування. Київ, 396 с.; Шищенко П.Г., Гавриленко О.П. (2015). Основи екології. Київ, 517 с.; Шищенко П.Г., Гавриленко О.П. (2014). Геоecологічне обґрунтування проєктів природокористування. Київ, 414 с.; Шищенко П.Г., Муніч Н.В. (2011). Фізична географія України: підруч. Для 8 кл. загальноосвітн. Навч. закл. Київ, 240 с.; Шищенко П.Г. та ін. (2017). Фізична географія материків і океанів: підручник: у 2-х т. Т.2. Європа. Київ, 540 с.; Шищенко П.Г. та ін. Фізична географія материків і океанів: підручник у 2-х т. Т.1 Азія. Київ, 643 с.; Маринич О.М., Шищенко П.Г., (2005) Фізична географія України: Підручник – 3-тє вид. стер. Київ, 511 с.; Вибрані статті: Шищенко П.Г., Муніч Н.В. (2017). Географічна освіта в змісті Міжнародних хартій і декларацій / Географія та економіка в рідній школі, № 1, с. 5-8; Шищенко П.Г., (2014). Транскордонний регіон як об'єкт комплексного ландшафтознавчого вивчення проблем природокористування. /Укр.геогр.журн., №1,с. 65-67; Шищенко П.Г., (2013). Україна: географія цілей та можливостей (на XI з'їзді Українського географічного товариства 24-27 квітня 2013 року)/ Фіз. геогр. та геоморфологія, №4 (72) с. 155-172; Шищенко П.Г., Олійник Я.Б., Любіцева О.О. (2010). Географія і туризм: взаємодія задля розвитку / Ученые записки Таврического национального университета им.В.И. Вернадского. Том 23,№3.с. 19-25. Шищенко П.Г., Любіцева О.О., Дмитрук О.Ю. (2008). Стратегія сталого розвитку в Україні: географічний підхід / географія в інформаційному суспільстві: 36. наук. праць. У 4-х т. Київ, с. 191-199. Шищенко П.Г., Олійник Я.Б., Дмитрук О.Ю. (2008). Діяльнісний підхід у розвитку вищої географічної освіти в Україні. Там же, с. 307- 311. Бере участь у міжнародних та	
--	--	--	--	--	--	--

					всукраїнських наукових і науково-практичних конференціях. Робота з аспірантами та докторантами: керівник наукової школи. Керує роботою магістрантів, аспірантів, докторантів (захищені 10 докторів та 30 кандидатів наук) Керівництво науковою роботою студентів: керує науковими роботами магістрів.	
Купач Тетяна Геннадіївна	Доцент кафедри географії України КНУ ім. Тараса Шевченка	КНУ ім. Т.Г. Шевченка географічний факультет 1998 р. Географія, географ-геоеколог, менеджер, викладач	Кандидат географічних наук, 11.00.11-конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів «Методика географо-топонімічного аналізу території України» Доцент кафедри географії України	18	Досвід роботи у науково-дослідній лабораторії, робочих проектах прикладного характеру. Досвід керівництва науковою роботою студентів (доповіді на всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях, статті). Має (понад 70) наукові публікації предметного спрямування (в тому числі, статті (WEB of Science Core Collection, фахові видання), методичні розробки, навчальні посібники, тези доповідей), зокрема: Купач Т.Г. The aesthetic value of landscapes of the upland right bank area of the Dnieper River of the Kaniv Nature Reserve, Ukraine// Demianenko S., Arion O.// Journal of Geology, Geography and Geoecology, Vol 29 No 4 (2020), pages 731-744. DOI: https://doi.org/10.15421/112066 Купач Т.Г. Analysis of the recreational resources of Kaniv in the context of the programme of development of Ukrainian small-cities// Mykhailenko T.//Journal of Geology, Geography and Geoecology, 28(3), pages 457-474. DOI: https://doi.org/10.15421/111942 ГІС можливості 3D-моделювання в освітніх цілях//Перспективи впровадження ГІС-технологій у прикладні дослідження: Збірник наукових праць до науково-практичного круглого столу (18 листопада 2020 року, Київ). – Київ: 2020. – 61 с. Польові природничо-географічні дослідження територій: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки «географія» та «освіта». К.: ЦОП «Глобус», 2017. (з табл., картами та рис.) Географічні інформаційні системи: навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання спеціальностей «Географія» та «Середня	Університет Collegium Civitas у м. Варшава, Польща, червень-липень 2020 року, свідоцтво про підвищення кваліфікації № 184/2020 Курс підвищення кваліфікації та розвитку педагогічних компетенцій під час стажування в рамках KNU Teach Week за підтримки: JTI, KPMG, січень 2021 року та отримання сертифікату про проходження стажування Практичний курс «ArcGIS for Desktop 10.X для картографів» та робота в проекті по створенню цифрових топографічних карт масштабу 1:50 000 в середовищі ArcMap10.X, GEONIX, липень-листопад 2020 р., сертифікат Online course authorized by University of California, Davis / offered through Coursera «Geospatial and Environmental Analysis», квітень-травень 2020 р., № WG6XXAK8HTBU Online course «The use of Geographic Information Systems (GIS) in the establishment of Allocated Zones for Aquaculture (AZA)», за підтримки FAO та GIS Association of Ukraine, листопад-грудень 2020 року, сертифікат Курси англ мови КНУ, 2018-2020 рр., сертифікат №3952

					освіта: географія». К.: ЦОП «Глобус», 2020. (з табл. та рис.) 71 с. Атрактивність географічного середовища: методичні рекомендації по проведенню практичних та семінарських занять для студентів спеціальності «Географія рекреації та туризму». К.: ФОП «Черенок К.В.», 2015. Інформаційні технології в туризмі: навчально-методичний комплекс для студентів, що навчаються за напрямом географія та міжнародний туризм. К.: ФОП «Черенок К.В.», 2015	
Дем'яненко Світлана Олександрівна	Доцент кафедри географії України КНУ імені Тараса Шевченка	КНУ імені Тараса Шевченка географічний факультет 2001 р. Спеціальність «Географія», магістр географії, географ-геоеколог, менеджер, викладач	Кандидат географічних наук, 11.00.11-конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів «Антропогенна трансформація природно-господарських систем з 30-км зоні впливу Хмельницької АЕС»	10	Досвід роботи за фахом (досвід роботи у науково-дослідній лабораторії, робочих проектах). Має досвід керівництва науковою роботою студентів (доповіді на всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях, статті). Загалом є автором та співавтором більш як 70 наукових та навчально-методичних праць. Купач Т.Г., Дем'яненко С.О. Польові природничо-географічні дослідження території: навчально-методичний посібник для студентів напрямку підготовки «географія» та «освіта». К.: ЦОП «Глобус», 2017. (з табл., картами та рис.); Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства: Навчально-методичний посібник. / Аріон О.В., Купач Т.Г., Дем'яненко С.О. - К.: ЦОП «Глобус», 2017. (з табл. та рис.) – Навчальний посібник; Купач Т.Г., Купач Д.В., Дем'яненко С.О. ГІС можливості 3D-моделювання в освітніх цілях//Перспективи впровадження ГІС-технологій у прикладні дослідження: Збірник наукових праць до науково-практичного круглого столу (18 листопада 2020 року, Київ). – Київ: 2020. – 61 с.- http://geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_lit/GIS_coll_of_research_papers_2020.pdf Купач Т.Г., Дем'яненко С.О. Освітній еко-маршрут урочищем «Зміїні острови» Канівського природного заповідника//Геотуризм: практика і досвід. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (22-24 жовтня 2020, Львів). – Львів: Каменяр, 2020. — 188 с.– с.	Програма Горизонт 2020, проведення наукових досліджень за напрямком «Інтегральна туристична пропозиція для людей похилого віку» у межах міжнародного проекту H2020-Марі Складовської Кюрі-RISE, "GRAGE-Зелений та Сірий в Європі: люди похилого віку, які мешкають у міських районах" (Угода п 645706- CUP D82114000480006) (Grey and Green in Europe: Elderly Living in Urban Areas, (GRAGE) (6.10-4.11.2018), Стажування у рамках спільного проекту НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», Erasmus+ Jean Monnet Fund та Виконавчого агентства з питань освіти, аудіовізуальних засобів і культури, участь у тренінгах «Гармонізація стандартів як нормативно-регулятивна основа впровадження Європейських моделей бізнесу в Україні», «Системний підхід до гармонізації стандартів – гарантія успіху європейських бізнес-моделей в Україні», м Київ (21.03-25.03.2019р.) сертифікат № 587138-EPP-1-2017-1-UA-EPPJMO-MODULE, Стажування в Університеті Collegium Civitas у м. Варшава, Польща «Інтернаціоналізація вищої освіти. Організація навчального процесу та інноваційні методи навчання у вищих навчальних закладах Польщі» «Internationalization of Higher Education/ Organization of the education process and innovative teaching methods in higher education institutions in Poland», (23.06-15.07.2020) CERTIFICATE NR 02/2020

					178-182; Купач Т.Г., Дем'яненко С.О. Роль екостежок у екологічній освіті (на прикладі територій Канівського природного заповідника)//Наукові засади природоохоронного менеджменту екосистем Каньйонового Придністров'я: матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 174-й річниці публікації праці Рудольфа Кнера, яка стала початком ґрунтовних палеонтологічних досліджень Дністровського Каньйону (17-18 вересня 2020р., м. Заліщики, Тернопільська обл.)/за наук. ред. Скільського І.В., Вікирича О.К. – Чернівці: Друк Арт, 2020р. - с. 80-83.	
Олішевська Юлія Анатоліївна	Доцент кафедри географії України КНУ імені Тараса Шевченка	КНУ імені Тараса Шевченка географічний факультет 2001 р. «Географія», магістр географії, країнознавства та міжнародних досліджень, викладач	Кандидат географічних наук, 11.00.11-конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів «Методика геоекологічного районування території України»	16	Автор 70 наукових і навчально-методичних праць, зокрема: Основні публікації за напрямом: Олішевська Ю. (2020) Шкільне географічне краєзнавство. Навчальний посібник. К., 175 с. Олішевська Ю.А. (2021) Географія Європи, Північної Америки, Арктики, Північного Льодовитого та Атлантичного океанів. Навчально-методичний комплекс. К., 74 с. Олішевська Ю.А. (2021) Географія Африки, Південної Америки, Антарктиди. Навчально-методичний комплекс. К., 68 с. Шищенко П.Г., Удовиченко В.В., Олішевська Ю.А та ін. (2010) Фізична географія материків та океанів: Підручник у 2-х т. Т.2. Європа. К., 464 с. Шищенко П.Г., Аріон О.В., Олішевська Ю.А., Петрина Н.В. та ін. Фізична географія материків та океанів: Підручник у 2-х т. Т. 1. Азія. К., 2009. 643 с. Olishavska Yu., Kazantseva K. (2018) Geographical local lore. Scientific and methodical complex. Guidance manual Part 1. К., 49 p. Olishavska Yu., Kazantseva K. (2018) Geographical local lore. Scientific and methodical complex. Task for practical and self-directed work. Part 2. К., 22 p. Olishavska Yu Murals as the newest tourist resources: the case of Kyiv» // Journal of Geology, Geography and Geoecology. Vol 29	Стажування за програмою Institute of International Academic and Scientific Cooperation на базі університету Кардинала Стефана Вишинського (м. Варшава, Польща лютий 2017 р.), сертифікат №02-17-24. Стажування за програмою «Internationalization of Higher Education. Organization of the education process and innovative teaching methods in higher education institutions in Poland» на базі університету Collegium Civitas (Варшава, Польща 23.06.-15.07. 2020 р.) Сертифікат № 36/2020 Підвищення мовної компетентності (англійська мова) у Центрі іноземних мов Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2018 р. Сертифікат №3494 Освітній курс підвищення кваліфікації та розвитку педагогічних компетентностей викладачів KNU Teach Week (UGEN та КНУ імені Тараса Шевченка 15.02-28.02.2021) Сертифікат від 01.03.2021 р «5 інтерактивних сервісів для уроку географії. Покроковий практикум» (Інформаційно-видавнича агенція «Освіта України») Сертифікат від 26.08.2021 «Цифрові інструменти Google для закладів вищої, фахової передвищої освіти» (Академія цифрового розвитку) Сертифікат № 20GW-109 від 19.10.2021 р.

					№ 2 (2020) р. 364-376 (WoS) Олішевська Ю. Використання інтерактивних методів навчання у процесі вивчення краєзнавства у вищій школі. Географія та туризм: наук. зб. - К.: Альфа-ПК, 2019 – Вип. 48 – с. 104-113 Олішевська Ю.А. Особливості співпраці України та Польщі у сфері охорони навколишнього середовища. Вісник КНУ. Серія: Географія. – 2018.- Вип. 4(73). – с. 34-38. Олішевська Ю.А. Організація природоохоронної діяльності в Україні / Modern Methodology of Science and Education - Poland– 2017.-Vol.1– р.32-37. Олішевська Ю. Особливості організації туристсько-краєзнавчої діяльності молоді у місті Києві // Вісник КНУ. Серія: Географія. – 2016.- Вип. 2(65). – С. 24-28 Олішевська Ю. Туристсько-краєзнавча підготовка фахівців географів // Українська географія: сучасні виклики: Збірник праць у 3-х т. Том. I. – К.: 2016 – с. 197-199; Олішевська Ю. Еколого-освітні заходи на території об'єктів ПЗФ в контексті формування екологічної культури молоді. Тернопіль.: 2020 с. 234-241. Стеценко Л.О., Олішевська Ю.А. Шкільні краєзнавчі екскурсії як інструмент пізнання природи і суспільства // Конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів: наук. зб. – К.: Екотур-інфо, 2020 (1). – Вип. 30. – с.78-90. Бере участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях і семінарах. Здійснює керівництво науковою роботою студентів. Член Українського географічного товариства.	
Стеценко Олександр Степанович	Директор Бесідського ЗЗСО І-ІІІ ступенів – ЗДО Ставищенської селищної ради	КНУ імені Тараса Шевченка географічний факультет 1998 р. Географія; соціо- економіко- географ, економіст регіонального		28 років	Вчитель економіки та географії, спеціаліст вищої категорії, Старший вчитель Столичний регіональний ринок праці України: суспільно-географічна характеристика / Н. І. Мезенцева, Т. О. Стеценко, О. С. Стеценко // Економічна та соціальна географія. - 2013. - Вип. 3. - С. 48-56. Здійснює керівництво науковою роботою школярів	Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів Підвищення фахової кваліфікації за освітньою програмою для вчителів географії, природознавства економіки (додатково: учителів інформатики) Свідоцтво ПК № 02139618 / 3871-21 м. Біла Церква, 14 травня 2021

		розвитку, викладач			Член Українського географічного товариства.	
--	--	--------------------	--	--	---	--

При розробці Освітньої програми враховано вимоги **Професійного стандарту** за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти» та «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

«Географія»

«Geography»

за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія)

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

1 – Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Ступінь вищої освіти: Бакалавр Спеціальність: 014.07 Середня освіта (Географія) Освітня програма: Географія Професійне спрямування: 1. Викладання географії та організація туристично-краєзнавчої діяльності учнів 2. Викладання географії та природознавства в ЗЗСО Bachelor 014.07 Secondary education (Geography) Geography Specialty: 1. Teaching geography and organization of tourist and local-lore activities of students» 2. Teaching geography and natural science in GSEI
Мова(и) навчання і оцінювання	Українська Ukrainian
Обсяг освітньої програми	240 кредитів ЄКТС, 4 акад. роки
Тип програми	Освітньо-професійна
Повна назва закладу вищої освіти, а також структурного підрозділу у якому здійснюється навчання	Київський національний університет імені Тараса Шевченка Географічний факультет Taras Shevchenko National University of Kyiv The Faculty of Geography
Назва закладу вищої освіти який бере участь у забезпеченні програми (заповнюється для програм подвійного і спільного дипломування)	-
Офіційна назва освітньої програми, ступінь вищої освіти та назва кваліфікації ЗВО-партнера мовою оригіналу (заповнюється для програм подвійного і спільного дипломування)	-
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України, Київ, Україна; Сертифікат про акредитацію № 1189706 Термін дії сертифікату до 1 липня 2022 року
Цикл/рівень програми	6 рівень Національної рамки кваліфікацій України (НРК); 6 рівень Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя (EQF LLL) Перший цикл Європейського простору вищої освіти (HPFQ ENEA)
Передумови	Повна загальна середня освіта
Форма навчання	Денна / заочна
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://geo.knu.ua
2 – Мета освітньої програми	
Мета програми (з врахуванням рівня кваліфікації)	Забезпечення теоретичної та практичної підготовки висококваліфікованих кадрів під час здобування ними фахових знань, умінь, навичок за спеціальністю Середня освіта (Географія) та компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань базового

	рівня професійної діяльності. Підготовка фахівців із особливим інтересом до освітньої діяльності, географії, природознавства, краєзнавства та туризму. Підготовка до виробничої і педагогічної діяльності в умовах загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань / спеціальність)	01 – Освіта / Педагогіка 014.07 – Середня освіта (Географія)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна прикладна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна вища освіта в галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка, спеціальності 014.07 – Середня освіта (Географія) з посиленням фокусом на освітній діяльності в напрямку географії, природознавства, краєзнавства та туризму. Ключові слова: географія, природознавство, шкільне географічне краєзнавство, шкільний туризм, організація туристично-краєзнавчої діяльності учнів.
Особливості програми	Проведення частини занять з професійно-орієнтованих дисциплін та педагогічної практики передбачається на базі ЗЗСО та/або закладів, які спеціалізуються на туристично-краєзнавчій діяльності школярів та молоді
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Викладання географії та природознавства, а також суміжних дисциплін природничого спрямування в ЗЗСО та спеціальних навчальних закладах; професійна діяльність у якості організатора позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми; інструктора-методиста з туризму, викладача професійно-технічного закладу.
Подальше навчання	Можливе подальше продовження освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, а також підвищення кваліфікації і отримання додаткової післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентричне проблемно-орієнтоване навчання, яке проводиться у формі лекцій, семінарів, практичних та лабораторних робіт, індивідуальних та командних завдань, спеціалізованих навчальних та виробничих практик, самостійної роботи із використанням фондів наукових на навчально-методичних публікацій (монографій, статей, підручників, навчальних посібників та конспектів) кафебри, факультету, університету, а також консультації з викладачами та виконання кваліфікаційної роботи бакалавра.
Оцінювання	Оцінювання здійснюється під час письмових та усних іспитів, заліків, диференційованих заліків, комплексного кваліфікаційного іспиту, кваліфікаційної роботи бакалавра. Поточний контроль також здійснюється у формі презентацій завдань та проектів, захисту звітів із практики.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя. ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 4. Здатність працювати в команді. ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків. ФК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів. ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

	ФК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання). ФК 5. Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності. ФК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури. ФК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду ФК 8. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства. ФК 9. Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному). ФК 10. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України. ФК 11. Здатність розуміти та пояснювати особливості природних компонентів і об'єктів у сферах географічної оболонки, взаємозв'язки в ландшафтах. ФК 12. Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей. ФК 13. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України та свого регіону. ФК 14. Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю. ФК 15. Здатність до формування цілісних уявлень про природу, використання природничо-наукової інформації на основі оперування базовими загальними закономірностями природи; ФК 16. Здатність застосовувати базові знання з природничих наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Всесвіту і природи Землі як планети. ФК 17. Здатність застосовувати базові знання географічних інформаційних та технологій віддаленого спостереження при вивченні географічної оболонки. ФК 18. Здатність аналізувати склад і будову сфер географічної оболонки на різних просторово-часових рівнях ФК 19. Здатність виконувати польові дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів, здійснювати дослідження педагогічного процесу та вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції освітньо-виховного процесу у середній школі та вміння інтерпретувати отримані результати досліджень, застосовувати їх у професійній діяльності ФК 20. Здатність до планування, організації та проведення навчального процесу, документувати і звітувати про результати ФК 21. Здатність до організації роботи учнів за рівнями засвоєння навчального матеріалу з географії, природознавства, до організації патріотично-виховної діяльності учнів, до формулювання цілей туристично-краєзнавчої діяльності та здійснення педагогічного супроводу процесу професійного самовизначення учнів
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 1. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в галузях географічних, інших природничих та гуманітарних наук. ПРН 2. Знати закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків. ПРН 3. Знати та розуміти принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової/профільної середньої освіти). ПРН 4. Знати та розуміти особливості навчання різномірних груп учнів, застосовувати диференціацію навчання, організовувати освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів. ПРН 5. Уміти оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності. ПРН 6. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави у

	професійній та громадській діяльності. ПРН 7. Уміти застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності. ПРН 8. Добирати і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснювати самоаналіз ефективності уроків. ПРН 9. Володіти формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміти відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини. ПРН 10. Володіти здатністю проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, уміти виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками. ПРН 11. Володіти здатністю цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва ПРН 12. Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України. ПРН 13. Знати та розуміти основні концепції, парадигми, теорії та загальну структуру географії, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку географічної науки. ПРН 14. Пояснювати просторову диференціацію географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях ПРН 15. Описувати основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих їхніх компонентів, класифікувати зв'язки й залежності між компонентами, знати причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них. ПРН 16. Пояснювати зміни, які відбуваються в географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, формулювати наслідки й детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства. ПРН 17. Формувати в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування друкованою і цифровою картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій. ПРН 18. Застосовувати базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природно-географічні та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії. ПРН 19. Уміти характеризувати природні ландшафти і регіони, пояснювати їхні особливості та взаємозв'язки, сформовані географічним положенням й іншими географічними чинниками (зокрема під час навчальних польових практик). ПРН 20. Розуміти глобальні суспільно-географічні процеси, вміти складати характеристики населення світу, секторів і галузей світового господарства. ПРН 21. Характеризувати і оцінювати природні умови і ресурси, населення та господарство світу і України, роль і місце України в сучасних суспільно-географічних процесах у світі; знати і розуміти географічні особливості свого адміністративного регіону. ПРН 22. Знати, розуміти і демонструвати здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання географії для виконання освітньої програми в базовій/профільній середній школі. ПРН 23. Добирати міжпредметні зв'язки курсів географії в базовій середній школі з метою формування в учнів природничо-наукової компетентності відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство»; володіти методикою навчання пропедевтичного курсу «Природознавство». ПРН 24. Дотримуватися самому під час польових навчальних практик та формувати відповідальне ставлення учнів до природи, повагу до культурних цінностей і традицій місцевого населення під час екскурсій, походів і експедицій з учнівською молоддю. ПРН 25. Оперувати базовими закономірностями природи на рівні сформованої природничо-наукової компетентності ПРН 26. Знати і розуміти способи інтеграції природничих знань у шкільних курсах кожної із природничих наук та інтегрованих курсів природознавства ПРН 27. Застосовувати методи навчання природознавства, методику систематизації знань про природу, позаурочні форми організації навчання природознавства, засоби навчання природознавства.
--	---

	ПРН 28. Використовувати усно і письмово грамотну фахову державну мову, виявляти знання і вміння спілкуватися іноземною мовою за фахом. ПРН 29. Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, інтелектуальної й академічної доброчесності, професійного кодексу поведінки. ПРН 30. Самостійно здійснювати польові та прикладні фізико-географічні, суспільно-географічні дослідження, що необхідні для організації практичних занять з географії/природознавства в школі, туристично-краєзнавчої роботи учнів; збирати, обробляти, аналізувати і систематизувати наукову/технічну інформацію для вирішення географічних завдань під час освітнього процесу. ПРН 31. Використовувати методи і дані природничих/суспільних наук, інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузях предметної області географічних наук та виконувати дослідження географічної оболонки, її сфер за допомогою кількісних та якісних методів аналізу географії. ПРН 32. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання та приймати рішення та професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях. ПРН 33. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з організації туристичного процесу та краєзнавчої діяльності.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Можливим є залучення до викладання професійно-орієнтованих дисциплін фахівців-практиків, закордонних фахівців.
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Забезпечена кабінетом географії, навчальною екологічною лабораторією, навчальною лабораторією Інформаційних технологій географії, навчальними аудиторіями, які обладнані, в тому числі, сучасними засобами навчання. Функціонують учбові комп'ютерні класи. При викладанні навчальних дисциплін застосовуються програмне забезпечення: Libre Office, спеціалізовані програми природничо-наукового та картографічного призначення з відкритим кодом: Quantum GIS, GRASS, SAGA
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	Використання фондів Наукової бібліотеки імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, бібліотек та фондів наукових, науково-дослідних, проектних установ, спеціалізованих Інтернет-ресурсів та авторських розробок науково-педагогічних працівників географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	-
Міжнародна кредитна мобільність	-
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	На загальних умовах

ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ/НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонент ОП «Географія»

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма під- сумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК.01	Іноземна мова	17	іспит
ОК.02	Соціально-політичні студії	3	залік
ОК.03	Філософія	4	іспит
ОК.04	Педагогіка середньої школи	5	іспит
ОК.05	Загальна та вікова психологія	4	іспит
ОК.06	Математико-статистичні методи в географії	3	залік
ОК.07	Фізика з основами астрономії	4	залік
ОК.08	Загальна хімія	3	залік
ОК.09	Основи метеорології	4	іспит
ОК.10	Навчальний практикум з інформаційних технологій навчання географії, природознавства та екології (без відриву від навчання)	4	залік
ОК.11	Картографічний метод в навчанні географії	4	іспит
ОК.12	Українська та зарубіжна культура	3	залік
ОК.13	Основи дидактики та діагностики географічних знань в ЗЗСО	4	іспит
ОК.14	Організація роботи вчителя географії	3	залік
ОК.15	Фізична географія України	4	іспит
ОК.16	Соціально-економічна географія України	4	іспит
ОК.17	Кваліфікаційна робота бакалавра	5	захист
ОК.18	Географія материків та океанів	11	іспит
ОК.19	Географія: країни та регіони	11	іспит
ОК.20	Методика навчання географії, природознавства в ЗЗСО	5	іспит
ОК.21	Позакласна і позашкільна робота з географії	3	іспит
ОК.22	Основи біогеографії	4	залік
ОК.23	Суспільна географія (Human Geography)	4	іспит
ОК.24	Вікова фізіологія з основами шкільної гігієни	4	іспит
ОК.25	Географічні інформаційні системи та віддалене спостереження	4	залік
ОК.26	Вибрані розділи трудового права і основ підприємницької діяльності	3	залік
ОК.27	Дослідження рельєфу та геологічної будови	4	залік
ОК.28	Основи гідрології та океанології	4	іспит
ОК.29	Географічні дослідження ґрунтового-рослинного покриву	6	іспит
ОК.30	Вступ до університетських студій	3	залік
ОК.31	Географія населення та розселення	4	іспит
Практична підготовка			
ОК.32	Навчальна практика з основ польових географічно-краєзнавчих досліджень (Модуль 1. Основи польового географічного картографування; Модуль 2. Основи польових географічно-краєзнавчих досліджень природного середовища; Модуль 3.	6	диф. залік

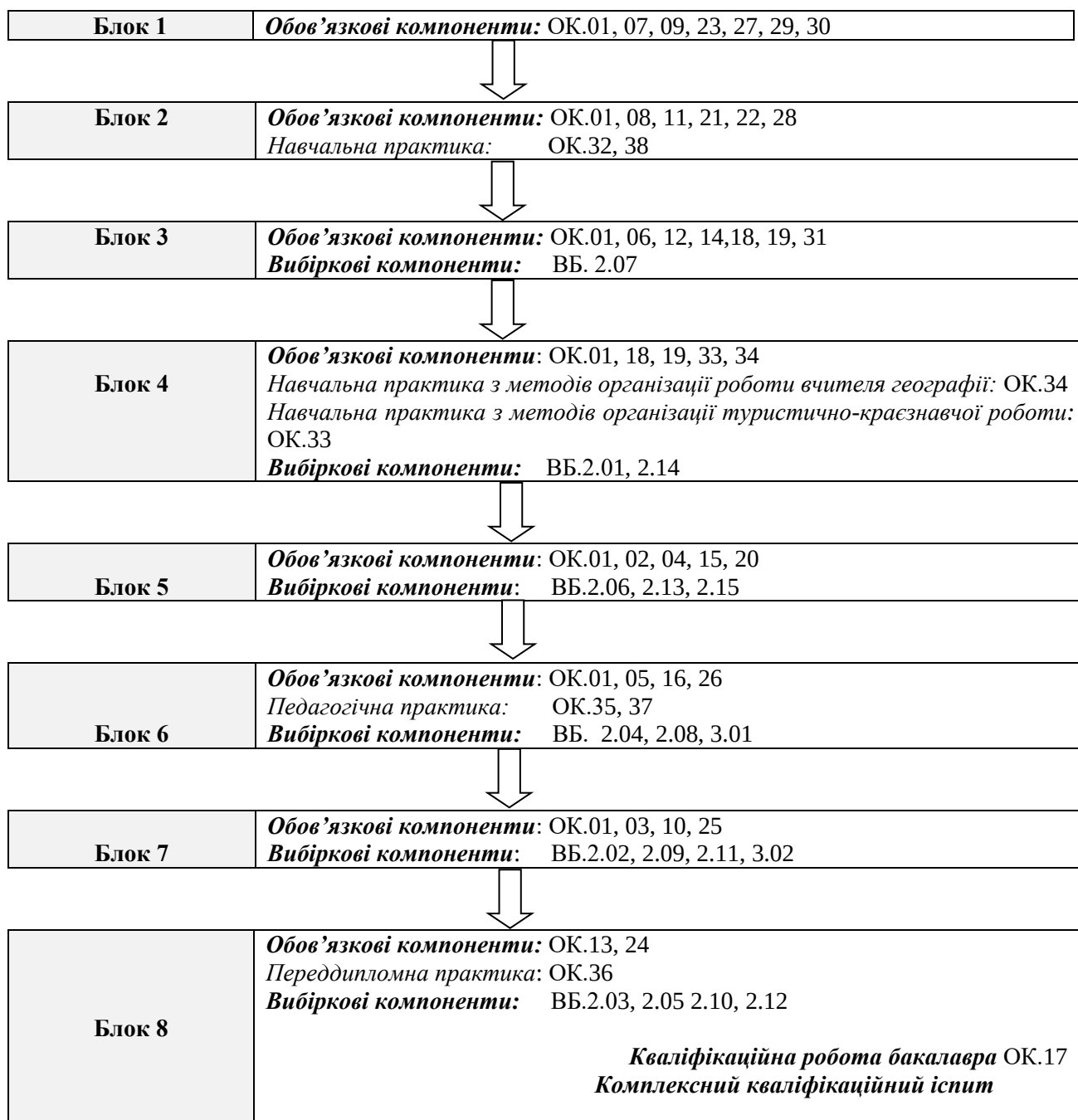
	Основи польових географічно-краєзнавчих досліджень (антропогенного середовища)		
ОК.33	Навчальна польова практика з методів організації туристично-краєзнавчої роботи	7	диф. залік
ОК.34	Навчальна педагогічна практика з організації роботи вчителя географії та природознавства	3	диф. залік
ОК.35	Педагогічна практика	3	диф. залік
ОК.36	Переддипломна практика	5	диф. залік
ОК.37	Педагогічна практика	5	диф. залік
ОК.38	Навчальна практика з методів організації наукових досліджень в географії	3	диф. залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	
Вибіркові компоненти ОП*			
Вибірковий блок за професійним спрямуванням «Викладання географії та організація туристично-краєзнавчої діяльності учнів»			
ВБ.2.01	Шкільний туризм	5	іспит
ВБ.2.02	Спортивне орієнтування в навчальних закладах	4	іспит
ВБ.2.03	Шкільне географічне краєзнавство	4	іспит
ВБ.2.04	Організація туристично-краєзнавчої діяльності учнів	5	іспит
ВБ.2.05	Спецсеминар з методик інтегрованого навчання природничих наук в ЗЗСО	4	залік
ВБ.2.06	Туристичне експурсознавство з основами організації подорожей	3	залік
ВБ.2.07	Основи наукових досліджень з географії для учнів ЗЗСО	3	іспит
ВБ.2.08	Інноваційні педагогічні технології навчання у географічній освіті	3	залік
ВБ.2.09	Загальні закономірності географічної оболонки (курс профільної школи)	4	залік
ВБ.2.10	Географія природної та культурної спадщини з основами заповідної справи	3	залік
ВБ.2.11	Основи медичної географії	4	залік
ВБ.2.12	Розвиток географічної освіти та нормативно-правове регулювання шкільної географічної освіти	3	залік
ВБ.2.13	Урбогеографія	3	залік
ВБ.2.14	Ландшафтознавство з основами ландшафтної екології	3	залік
ВБ.2.15	Глобальні проблеми людства	3	залік
		54	
Вибірковий блок за професійним спрямуванням «Викладання географії та природознавства в ЗЗСО»			
ВБ.2.01	Шкільна туристично-краєзнавча робота	5	іспит
ВБ.2.02	Спортивний туризм в навчальних закладах	4	іспит
ВБ.2.03	Географічні основи раціонального природокористування та охорони природи	4	іспит
ВБ.2.04	Курс географії та природознавства у ЗЗСО	5	іспит
ВБ.2.05	Спецсеминар з інтегрованого курсу «Природничі науки» в ЗЗСО	4	залік
ВБ.2.06	Природничі екскурсії з основами організації шкільних подорожей	3	залік
ВБ.2.07	Організація науково-дослідної роботи з географії, природознавства та екології	3	іспит
ВБ.2.08	Інноваційні, інтерактивні, інклюзивні технології в навчальному	3	залік

	процесі		
ВБ.2.09	Географічний простір Землі (курс профільної школи)	4	залік
ВБ.2.10	Географія та основи охорони природної та культурної спадщини	3	іспит
ВБ.2.11	Медична географія з основами соціальної екології	4	залік
ВБ.2.12	Історія розвитку, система та стандарти географічної освіти в Україні	3	залік
ВБ.2.13	Урбоекологія	3	залік
ВБ.2.14	Охорона довкілля та ландшафтна екологія	3	залік
ВБ.2.15	Екологічні проблеми людства	3	залік
		54	
Вибірковий блок 3 (дисципліни вільного вибору здобувача)**			
ВБ.3.01 – ВБ.3.02	Вибіркові дисципліни, які не впливають на набуття студентами професійної кваліфікації	6,0	залік
		6	
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

* згідно з п. п. 2.2.2-2.2.7 «Положення про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір дисциплін» здобувачі освіти мають безумовне право обрати навчальні дисципліни з обов'язкових та вибірових частин навчальних планів інших спеціальностей того самого рівня, а за умови погодження із деканом факультету / директором інституту – з програм іншого рівня.

** перелік затверджуються Вченою радою географічного факультету та розміщується на офіційному сайті географічного факультету <http://geo.knu.ua>.

2.2 Структурно-логічна схема ОП «Географія»

Блок 1 Обов'язкові компоненти ОП: ОК.01 Іноземна мова ОК.07 Фізика з основами астрономії ОК.09 Основи метеорології ОК.23 Суспільна географія (Human Geography) ОК.27 Дослідження рельєфу та геологічної будови ОК.29 Географічні дослідження ґрунтово-рослинного покриву ОК.30 Вступ до університетських студій	Блок 2 Обов'язкові компоненти ОП: ОК.01 Іноземна мова ОК.08 Загальна хімія ОК.11 Картографічний метод в навчанні географії ОК.21 Позакласна і позашкільна робота з географії ОК.22 Основи біогеографії ОК.28 Основи гідрології та океанології ОК.38 Навчальна практика з методів організації наукових досліджень в географії ОК.32 Навчальна практика з основ польових географічно-краєзнавчих досліджень (Модуль 1. Основи польового географічного картографування; Модуль 2. Основи польових географічно-краєзнавчих досліджень природного середовища; Модуль 3. Основи польових географічно-краєзнавчих досліджень антропогенного середовища)	Блок 3 Обов'язкові компоненти ОП: ОК.01 Іноземна мова ОК.06 Математико-статистичні методи в географії ОК.12 Українська та зарубіжна культура ОК.14 Організація роботи вчителя географії ОК.18 Географія материків та океанів ОК.19 Географія: країни та регіони ОК.31 Географія населення та розселення Вибіркові компоненти ОП: вибір за блоком професійного спрямування: ВБ.2.07 Основи наукових досліджень з географії для учнів ЗЗСО / Організація науково-дослідної роботи з географії, природознавства та екології	Блок 4 Обов'язкові компоненти ОП: ОК.01 Іноземна мова ОК.18 Географія материків та океанів ОК.19 Географія: країни та регіони ОК.33 Навчальна польова практика з методів організації туристично-краєзнавчої роботи ОК.34 Навчальна педагогічна практика з організації роботи вчителя географії та природознавства Вибіркові компоненти ОП: вибір за блоком професійного спрямування: ВБ.2.01 Шкільний туризм / Шкільна туристично-краєзнавча робота ВБ.2.14 Ландшафтознавство з основами ландшафтної екології / Охорона довкілля та ландшафтна екологія
Блок 5 Обов'язкові компоненти ОП: ОК.01 Іноземна мова ОК.02 Соціально-політичні студії ОК.04 Педагогіка середньої школи ОК.15 Фізична географія України ОК.20 Методика навчання географії, природознавства в ЗЗСО Вибіркові компоненти ОП: вибір за блоком професійного спрямування: ВБ.2.06 Туристичне екскурсознавство з основами організації подорожей / Природничі екскурсії з основами організації шкільних подорожей ВБ.2.13 Урбогеографія / Урбоекологія ВБ.2.15 Глобальні проблеми людства / Екологічні проблеми людства	Блок 6 Обов'язкові компоненти ОП: ОК.01 Іноземна мова ОК.05 Загальна та вікова психологія ОК.16 Соціально-економічна географія України ОК.26 Вибрані розділи трудового права і основ підприємницької діяльності ОК.35 Педагогічна практика ОК.37 Педагогічна практика Вибіркові компоненти ОП: вибір за блоком професійного спрямування: ВБ.2.04 Організація туристично-краєзнавчої діяльності учнів / Курс географії та природознавства у ЗЗСО ВБ.2.08 Інноваційні педагогічні технології навчання у географічній освіті / Інноваційні, інтерактивні, інклюзивні технології в навчальному процесі вільний вибір з переліку: ВБ.3.01	Блок 7 Обов'язкові компоненти ОП: ОК.01 Іноземна мова ОК.03 Філософія ОК.10 Навчальний практикум з інформаційних технологій навчання географії, природознавства та екології ОК.25 Географічні інформаційні системи та віддалене спостереження Вибіркові компоненти ОП: вибір за блоком професійного спрямування: ВБ.2.02 Спортивне орієнтування в навчальних закладах / Активний туризм в навчальних закладах ВБ.2.09 Загальні закономірності географічної оболонки (курс профільної школи) / Географічний простір Землі (курс профільної школи) ВБ.2.11 Основи медичної географії / Медична географія з основами соціальної екології вільний вибір з переліку: ВБ.3.02	Блок 8 Обов'язкові компоненти ОП: ОК.13 Основи дидактики та діагностики географічних знань в ЗЗСО ОК.24 Вікова фізіологія з основами шкільної гігієни ОК.36 Переддипломна практика ОК.17 Кваліфікаційна робота бакалавра Комплексний кваліфікаційний іспит Вибіркові компоненти ОП: вибір за блоком професійного спрямування: ВБ.2.03 Шкільне географічне краєзнавство / Географічні основи раціонального природокористування та охорони природи ВБ.2.05 Спецсеминар з методик інтегрованого навчання природничих наук в ЗЗСО / Спецсеминар з інтегрованого курсу «Природничі науки» в ЗЗСО ВБ.2.10 Географія природної та культурної спадщини з основами заповідної справи / Географія та основи охорони природної та культурної спадщини ВБ.2.12 Розвиток географічної освіти та нормативно-правове регулювання шкільної географічної освіти / Історія розвитку, система та стандарти географічної освіти в Україні

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація випускників освітньої програми «Географія» спеціальності 014.07 – Середня освіта (Географія) проводиться у формі складання комплексного кваліфікаційного та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра.

Комплексний кваліфікаційний іспит проводиться у письмово-усній формі, на якому студент повинен продемонструвати рівень предметних знань та вміння застосовувати методи та технології. Комплексний кваліфікаційний іспит має на меті встановлення педагогічної професійної кваліфікації і включає завдання для перевірки результатів навчання з теорії географії як науки, так і теорії й методики навчання географії в основній (базовій) середній школі та в непрофільних класах старшої школи.

Кваліфікаційна робота бакалавра є результатом виконання практичного проекту студента із застосуванням одного або комплексу методів досліджень.

Кваліфікаційна робота бакалавра має передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми у предметній області Середня освіта та Географія або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Кваліфікаційна робота бакалавра повинна свідчити про опанування здобувачами вищої освіти системи загальнонаукових, спеціальних та професійних методів дослідження, володіння системним мисленням, відповідними компетентностями, необхідними для здійснення теоретичних узагальнень і вироблення практичних рекомендацій.

Робота повинна вміщувати аналіз літературних джерел і результати самостійного практичного внеску студента за матеріалами, що отримані та опрацьовані ним особисто. Кваліфікаційна робота бакалавра проходять обов'язкову перевірку на наявність плагіату. Захист кваліфікаційної роботи бакалавра проводиться відкрито та публічно.

Атестація завершується видачою документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра з присвоєнням кваліфікації **Бакалавр середньої освіти за предметною спеціалізацією «Географія»**.

Окремим рішенням екзаменаційної комісії, на підставі обрання, оволодіння професійними компетентностями, передбачених вибіркоким блоком за професійним спрямуванням «Викладання географії та організація туристично-краєзнавчої діяльності учнів» та опанування дисциплінами з даного блоку з оцінками не менше як 75 балів, отримання оцінки за практичну підготовку (навчальні та педагогічні практики, що передбачені ОК 32-38) не менше як 75 балів, отримання оцінки за комплексний кваліфікаційний іспит не менше 75 балів та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра з оцінкою не менше 75 балів здобувачам присвоюється професійна кваліфікація 2320 – *Вчитель закладу середньої освіти*, 2359.2 – *Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи*.

Окремим рішенням екзаменаційної комісії, на підставі обрання, оволодіння професійними компетентностями, передбачених вибіркоким блоком за професійним спрямуванням «Викладання географії та природознавства в ЗЗСО» та опанування дисциплінами з даного блоку з оцінками не менше як 75 балів, отримання оцінки за практичну підготовку (навчальні та педагогічні практики, що передбачені ОК 32-38) не менше як 75 балів, отримання оцінки за комплексний кваліфікаційний іспит не менше 75 балів та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра з оцінкою не менше 75 балів здобувачам присвоюється професійна кваліфікація 2320 – *Вчитель закладу середньої освіти*, 2359.2 – *Педагог-організатор*.

4. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

	ЗК 01	ЗК 02	ЗК 03	ЗК04	ЗК 05	ЗК 06	ЗК 07	ЗК 08	ЗК 09	ЗК 10	ФК1	ФК2	ФК3	ФК4	ФК5	ФК6	ФК7	ФК8	ФК9	ФК10	ФК11	ФК12	ФК13	ФК14	ФК15	ФК16	ФК17	ФК18	ФК19	ФК20	ФК21
OK.01						+				+							+		+												
OK.02	+																	+					+								
OK.03	+	+																+							+						
OK.04		+	+									+		+																	
OK.05	+		+											+	+																
OK.06			+																							+	+				
OK.07		+																								+	+		+		
OK.08		+	+																		+					+	+				
OK.09			+																		+	+							+		
OK.10			+				+	+											+									+			
OK.11			+					+											+												
OK.12	+	+			+						+												+								
OK.13			+										+	+																	+
OK.14			+	+				+					+	+	+	+															+
OK.15	+	+																			+		+		+						
OK.16	+	+																			+		+		+						
OK.17		+			+		+	+	+										+				+	+	+	+				+	
OK.18		+									+							+		+		+									
OK.19		+									+		+					+		+		+									
OK.20											+	+	+			+			+												+
OK.21									+		+	+	+	+										+		+					+
OK.22			+		+						+														+	+					+
OK.23																		+		+		+									
OK.24			+				+				+				+	+															
OK.25			+							+									+									+			
OK.26	+									+		+										+									
OK.27		+																		+	+							+			
OK.28		+																		+	+							+			
OK.29			+																	+	+							+			
OK.30	+								+									+				+									
OK.31		+	+								+							+			+	+									
OK.32				+			+			+											+				+				+	+	

	ЗК 01	ЗК 02	ЗК 03	ЗК04	ЗК 05	ЗК 06	ЗК 07	ЗК 08	ЗК 09	ЗК 10	ФК1	ФК2	ФК3	ФК4	ФК5	ФК6	ФК7	ФК8	ФК9	ФК10	ФК11	ФК12	ФК13	ФК14	ФК15	ФК16	ФК17	ФК18	ФК19	ФК20	ФК21
ОК.33				+			+			+														+					+	+	+
ОК.34			+				+		+	+		+	+			+	+							+					+	+	+
ОК.35					+		+		+	+		+	+	+		+	+							+		+			+	+	
ОК.36			+				+		+								+													+	
ОК.37				+	+		+		+	+		+	+	+			+												+	+	
ОК.38					+		+			+	+															+		+		+	
ВБ.2.01								+						+										+							+
ВБ.2.02			+								+								+					+							
ВБ.2.03		+							+									+		+				+							+
ВБ.2.04			+				+																	+	+	+					+
ВБ.2.05		+					+		+					+										+							+
ВБ.2.06		+					+		+		+														+					+	+
ВБ.2.07	+								+		+			+					+		+				+						+
ВБ.2.08		+	+					+							+	+													+	+	
ВБ.2.09			+								+							+			+	+	+		+	+					
ВБ.2.10		+	+																	+	+				+	+					
ВБ.2.11			+								+										+				+			+			
ВБ 2.12	+	+					+													+											
ВБ.2.13			+		+						+							+				+									
ВБ.2.14		+																		+	+							+			
ВБ.2.15	+	+		+	+				+					+		+				+	+			+	+	+					+

**5. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (ПРН) ВІДПОВІДНИМИ
КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ**

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 21	ПРН 22	ПРН 23	ПРН 24	ПРН 25	ПРН 26	ПРН 27	ПРН 28	ПРН 29	ПРН 30	ПРН 31	ПРН 32	ПРН 33
ОК.01	+						+			+																							
ОК.02						+					+	+																					
ОК.03						+					+	+						+															
ОК.04	+			+					+																								
ОК.05		+		+	+			+		+																							
ОК.06																		+					+									+	
ОК.07																								+		+						+	
ОК.08																							+		+	+						+	
ОК.09					+									+		+							+		+	+						+	
ОК.10	+																									+	+						+
ОК.11					+												+	+									+				+		
ОК.12											+	+			+													+					
ОК.13				+			+	+	+																			+		+			
ОК.14	+	+	+		+		+	+																						+			
ОК.15					+												+	+	+		+												
ОК.16					+												+	+	+		+												
ОК.17	+		+		+		+				+	+	+		+	+				+								+	+	+	+		
ОК.18	+																	+	+		+	+				+							
ОК.19	+																+	+		+	+		+	+		+	+						
ОК.20			+	+	+			+	+					+	+	+	+					+	+			+	+						
ОК.21				+					+		+										+			+							+		
ОК.22					+								+			+							+		+	+							
ОК.23	+													+	+	+		+		+													
ОК.24		+		+	+		+		+	+																							+
ОК.25			+		+												+															+	
ОК.26						+														+													
ОК.27														+		+		+						+									
ОК.28														+		+		+		+		+			+								
ОК.29														+		+		+		+				+									
ОК.30	+				+	+					+	+		+							+								+	+			
ОК.31	+												+	+	+	+		+		+									+	+			
ОК.32	+										+	+		+	+	+	+		+					+	+			+	+	+		+	

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 21	ПРН 22	ПРН 23	ПРН 24	ПРН 25	ПРН 26	ПРН 27	ПРН 28	ПРН 29	ПРН 30	ПРН 31	ПРН 32	ПРН 33
ОК.33	+										+	+		+	+	+	+		+					+	+			+	+	+		+	+
ОК.34				+	+	+	+	+		+	+											+	+				+	+	+	+		+	
ОК.35	+		+	+	+	+	+	+		+	+						+	+				+	+			+		+	+	+	+		+
ОК.46	+		+		+								+			+		+			+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	
ОК.37	+		+	+	+	+	+	+		+	+						+	+				+	+			+	+	+	+	+	+	+	
ОК.38	+				+								+		+			+						+	+		+	+	+	+	+	+	+
ВБ.2.01			+	+	+				+		+						+				+									+			+
ВБ.2.02					+												+	+									+				+		
ВБ.2.03	+		+		+						+	+		+		+								+									+
ВБ.2.04			+	+	+				+		+						+				+											+	+
ВБ.2.05	+			+	+				+				+					+				+											
ВБ.2.06	+										+						+				+		+						+		+		+
ВБ.2.07	+		+		+								+				+	+	+	+						+			+	+	+	+	
ВБ.2.08				+			+	+	+	+	+															+	+						
ВБ 2.09														+	+	+		+				+	+		+	+							
ВБ 2.10											+			+		+						+		+									
ВБ 2.11					+									+	+	+		+	+		+				+								
ВБ 2.12	+				+		+															+	+										
ВБ.2.13	+												+		+			+															
ВБ.2.14					+									+	+			+	+														
ВБ.2.15									+			+							+		+							+					

НАКАЗ

“ ____ ” _____ 2026 р.

№ _____

*Про внесення змін до опису
освітньо-професійної програми
першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти «Географія» (ID 1779)
Географічний факультет*

На виконання вимог «Порядку присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка», затвердженого Вченою Радою Університету (протокол №1 від 08 вересня 2025 року) і введеного в дію наказом №749-32 від 10.09.2025 року, а також рішень науково-методичної ради і Вченої ради Університету

наказую:

1. Внести до опису освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Географія» (ID 1779) за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія)» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» такі зміни:

1.1 Вилучити формулювання про можливість присвоєння професійних кваліфікацій, а також умови їх присвоєння, зазначені у розділі 3 «Форма атестації здобувачів вищої освіти»:

1.1.1 у редакції освітньої програми, введеної в дію наказом ректора від 10 грудня 2021 року № 1022-32, вилучити формулювання про можливість присвоєння професійних кваліфікацій: Вчитель закладу середньої освіти, Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи, Педагог-організатор;

1.1.2 у редакції освітньої програми, введеної в дію наказом ректора від 14 червня 2023 року № 465-32, вилучити формулювання про можливість присвоєння професійних кваліфікацій: Вчитель географії, викладач фахової передвищої освіти; Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи; Педагог-організатор;

1.1.3 у редакції освітньої програми, введеної в дію наказом ректора від 20 грудня 2023 року № 1030-32, вилучити формулювання про можливість присвоєння професійних кваліфікацій: Вчитель географії, викладач фахової передвищої освіти; Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми, Педагог-організатор.

1.2. Затвердити у зазначених у п.1.1 редакціях освітньо-професійної програми «Географія» можливість присвоєння за обов'язковою частиною

програми професійної кваліфікації Вчитель-бакалавр географії. На виконання чого:

1.2.1 Доповнити розділ 1 «Загальна інформація» Профілю освітньої програми підпунктом такого змісту:

Професійна (-і) кваліфікація (-ї) / Часткова (-і) професійна (-і) кваліфікація (-ї)	За результатами опанування обов'язкової частини програми, за дотримання умов (див. підрозділ 3.1), може бути присвоєно професійну кваліфікацію Вчитель-бакалавр географії. Код професійної кваліфікації: за Класифікатором професій ДК 003:2010 – 2320 (Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти», Наказ МОН України № 1225 від 29 серпня 2024 року.
--	---

1.2.2 Затвердити підрозділ 3.1 опису освітньої програми в такій редакції:

3.1 Присвоєння професійної кваліфікації

За обов'язковою частиною програми здобувачеві може бути присвоєна професійна кваліфікація **Вчитель-бакалавр географії.**

Рішення щодо виконання здобувачем освіти встановлених у цій програмі вимог для присвоєння професійної кваліфікації ухвалюється окремим рішенням екзаменаційної комісії під час підсумкової атестації.

Рішення екзаменаційної комісії щодо відмови у присвоєнні здобувачеві освіти професійної кваліфікації є остаточним і може бути переглянуте тільки у випадку вчинених комісією порушень.

До складу екзаменаційної комісії входить якнайменш один член, що має досвід діяльності, яка передбачає наявність професійної кваліфікації Вчитель-бакалавр географії.

Присвоєння професійної кваліфікації Вчитель-бакалавр географії ухвалюється за обов'язкової присутності члена комісії із числа роботодавців консенсусом усіх присутніх членів екзаменаційної комісії за умов, викладених в додатку до освітньої програми щодо присвоєння професійної кваліфікації Вчитель-бакалавр географії.

Отриманий практичний досвід під час виробничих практик повинен підтверджуватись засвідченими керівником практики та печаткою (за наявності) бази практики щоденником та звітом з практики із зазначенням виду, дати та тривалості виконання трудових функцій та завдань. Звіт з практики має підтверджувати успішне виконання практикантом не менш як двох третин трудових функцій, якими має володіти власник професійної кваліфікації Вчитель-бакалавр географії.

2. Зміни вказані в пп.1.2 цього наказу вважати невід'ємною складовою опису освітньої програми.
3. Зміни вказані в п.1 цього наказу ввести в дію з дати реєстрації наказу.
4. Довести інформацію щодо внесення змін до опису освітньої програми до здобувачів освіти і викладачів.
5. Відповідальність за виконання наказу покласти на декана географічного факультету С.Запотоцького.

6. Контроль за виконанням наказу покласти на проректора з науково-педагогічної роботи А.Гожика.

Підстава: подання географічного факультету, рішення науково-методичної ради (протокол №11-25 від 20 листопада 2025 року), рішення Вченої Ради (протокол №4 від 01 грудня 2025 року).

Ректор

Володимир БУГРОВ

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з науково-педагогічної роботи

Андрій ГОЖИК

Начальник юридичного відділу

Ірина САЛЕНКО